عمو هاشم تعزیه‌خوان در سنگلج

نمایش «عمو هاشم» به نویسندگی و کارگردانی داوود فتحعلی‌بیگی از چهارشنبه ۱۲ شهریور هرشب ساعت ۱۹ در تماشاخانه سنگلج روی صحنه می‌رود. همزمان با آغاز پیش‌فروش بلیت، پوستر نمایش عمو هاشم نیز منتشر شد. این نمایش به بخش‌هایی از زندگی هاشم فیاض تعزیه‌خوان مطرح سده اخیر می‌پردازد. علاقه‌مندان برای تهیه بلیت این نمایش به سایت اینترنتی تیوال مراجعه کنند. / جام‌جم دیلی

پایان یک فیلم در روزگار کرونا

فیلمبرداری «بابا سیبیلو» به تهیه‌کنندگی احمد احمدی و کارگردانی ادوین خاچیکیان بعد از عبور از مشکلات کرونایی و مشکلاتی نظیر ابتلای بهاره رهنما بازیگر این فیلم به کرونا، تمام شد. این فیلم یک کمدی خانوادگی است که در آن از کودک پنج‌ساله تا پیرمرد صدساله نقش‌آفرینی کرده‌اند و در طول قصه ماجراهای جذابی را رقم می‌زنند. رضا شفیعی جم، بهاره رهنما، امیرحسین صدیق، رز رضوی و امیر نوری از جمله بازیگران فیلم هستند. / مهر

گزارشی از گلایه‌های هنرمندان از وضعیت آشفته معیشت تئاتری‌ها در روزگاری که کسی به فکر آنها نیست

نشستن به خاک سیاه صحنه!

پیمان طالبی

ادبیات و هنر

شهرام گیل‌آبادی، مدیرعامل خانه تئاتر چند ماه پیش در یک برنامه تلویزیونی برای اولین بار اعلام کرد که ۲۵ هزار هنرمند تئاتر در جریان شیوع ویروس کرونا در کشور از کار بیکار شده‌اند. از آن موقع تا امروز وضعیت معیشتی این هنرمندان روزبه‌روز بدتر شده و قطعا تعداد بیکاران تئاتر از آماری که گیل‌آبادی چند ماه پیش اعلام کرد به مراتب بیشتر شده است. این در حالی است که طبق آمارها در سال گذشته هر شب به طور متوسط ۱۰۰ اجرا روی صحنه تماشاخانه‌های کشور رفته است! در این میان وضعیت آشفته معیشت تئاتری‌ها مساله‌ای است که انگار برای مسوولان چندان اهمیتی ندارد و این هنر در کوران بی‌توجهی دست‌اندرکاران و سیاستگذارانش و صد البته در سکوت خبری رسانه‌ها با مشکلات جدی مواجه است؛ البته با شروع دوران کرونا و تعطیلی سالن‌های اجرا، پیشنهادهایی برای حمایت از اهالی تئاتر که شغل‌شان را از دست داده بودند مطرح شد اما هیچ‌یک از این پیشنهادها نتوانست به درستی تئاتر و اهالی‌اش را از بحران پیش‌رو نجات دهد. راه‌حل‌های یک‌شبه، بدون برنامه‌ریزی و با سیاست‌های غلط نشان می‌دهد هنوز که هنوز است بعد از گذشت چند ماه از آغاز شیوع کرونا در کشور برنامه درست و درمانی برای رفع مشکلات معیشتی هنرمندان، به‌خصوص تئاتری‌ها در کشور نیست. در این گزارش گوشه‌هایی از معضلات اقتصادی پیش‌آمده در دوران کرونا برای اهالی تئاتر را بررسی می‌کنیم و پای درددل‌های هنرمندان شاخص تئاتر کشور می‌نشینیم.

مسوولان چه می‌گویند؟

آمارهای اداره کل هنرهای نمایشی نشان می‌دهد در شش ماه اول سال ۹۹ سه تالار تئاتر شهر، سنگلج و تالار هنر فقط ۲۳ اجرا را تجربه کرده‌اند. این در حالی است که سه ماه اول سال ۹۹ عملا تمام سالن‌ها تعطیل بوده‌اند و این آمار در واقع مربوط به سه ماه (تیر تا شهریور ۹۹) است. گرچه که از آمار تماشاخانه‌های خصوصی تا این لحظه اطلاعی در دسترس نیست اما وقتی آمار اجراهای تماشاخانه‌های خصوصی به این میزان پایین باشد، تکلیف تماشاخانه‌های خصوصی مشخص است. جالب است بدانید در کل سال گذشته-چه شش ماه اول و چه شش ماه دوم-با احتساب تماشاخانه‌های خصوصی، هرشب بالغ بر ۱۰۰ اجرا در تماشاخانه‌ها روی صحنه می‌رفته است! محسن حسن‌زاده، مدیر روابط عمومی مرکز هنرهای نمایشی می‌گوید: «آمارهای سال گذشته و امسال به هیچ‌عنوان قابل مقایسه نیست، اما در این مدت مرکز هنرهای نمایشی نیز بیکار ننشسته و اقدامات خوبی برای حل مشکلات معیشتی تئاتری‌ها صورت گرفته است. برای مثال تمام طلب‌های گروه‌های نمایشی از سال ۹۸ تسویه شده است. علاوه بر این به مدیران تماشاخانه‌های خصوصی کمک بلاعوض ۳۰۰ میلیون تومانی اختصاص داده شده است.» حسن‌زاده درباره تکلیف تئاتر در شش ماه باقی‌مانده سال می‌گوید: «ما آمارها و اطلاعات وضعیت تئاتر در شرایط کرونا را به دولت ارائه کرده‌ایم و منتظریم ببینیم دولت دراین‌خصوص چه تدبیری خواهد کرد؟ اما تا این لحظه شیوه‌نامه برگزاری جشنواره‌های تئاتر در شش ماه دوم سال ۹۹ با توجه به شرایط خاص کشور مشخص شده و علاوه بر این شیوه بازگشایی احتمالی سالن‌ها نیز در دست بررسی است. لازم است سالن‌ها با ۵۰ درصد ظرفیت به فعالیت خود ادامه دهند و برای جبران ضرر و زیان این اتفاق نیز بودجه سه میلیارد تومانی به تماشاخانه‌ها اختصاص داده خواهد شد.» حسن‌زاده می‌افزاید: «صندوق اعتباری هنر و خانه تئاتر طرح‌ها و اقدامات دیگری نیز دارند که برای بهبود وضعیت اقتصادی هنرمندان تئاتر و مدیران تماشاخانه‌ها به کار خواهند گرفت. برای مثال مبلغی به عنوان وام برای تماشاخانه‌های خصوصی درنظر گرفته‌ایم که اطلاعات تکمیلی این وام‌ها در آینده اعلام خواهد شد.»

هنرمندان چه می‌گویند؟

حمیدرضا نعیمی، نمایشنامه‌نویس، بازیگر و کارگردان صاحب‌نام تئاتر ضمن گلایه از وضعیت عمومی همه هنرمندان می‌گوید: «به ما می‌گویند دولت می‌خواهد به هنرمندان تئاتر وام بدهد. سوال من این است آیا در این هفت ماه تنها مساله زندگی هنرمندان صرفا مشکل مالی بوده؟ هیچ مسوولی تاکنون نگفته برای بحران روحی که متوجه هنرمندان شده راهکاری اندیشیده شده است.» نعیمی ضمن انتقاد از وضعیت معیشتی غالب مردم جامعه در این روزگار می‌گوید: «بیشترین کسانی که در این هفت ماه دست به دزدی و جرم در سطح جامعه زده‌اند، جوانانی هستند که برای اولین بار مرتکب جرم شده بودند. این مساله نشان می‌دهد که گرسنگی و فقر باعث شده افرادی که می‌توانستند نیروی کار کشور باشند و در حوزه‌های مختلف تولیدی و صنعتی می‌توانستیم از ظرفیت آنها استفاده کنیم، به علت بیکاری به چنین مواردی روی آورده‌اند.»

نعیمی معتقد است: «در این سال‌ها مرکز هنرهای نمایشی و سایر نهادهای مسؤول در زمینه معیشت هنرمندان هیچ قدم درست و درمانی برای هنر و هنرمندان برنداشته‌اند و همین شده که امروز هنرمندان بسیاری در ملک‌های استیجاری با شرایط بسیار بد روزگار می‌گذرانند. خیلی‌ها به مشاغل دیگر روی‌آورده‌اند به‌گونه‌ای که دیگر تئاتر برایشان شغل دوم محسوب می‌شود.»

نعیمی در خصوص وام‌هایی که قرار بود به هنرمندان تئاتر تخصیص داده شود، گفت: «در ماجرای کرونا هیچ هنرمندی تاکنون ریالی وام دریافت نکرده است و این وام‌ها و تخصیص اعتبارها صرفا در حرف‌ها و گفته‌های مسؤولین است. اما در صورت اعطای وام نیز سوال این است که آیا یک وام کوچک کفاف هفت ماه زندگی یک خانواده را خواهد داد؟»

میکائیل شهرستانی، کارگردان و مدرس تئاتر درباره مشکلات معیشتی هنرمندان می‌گوید: «پیداست که شرایط بی‌اندازه سخت و غیرقابل تحمل شده و هیچ مسؤولی حتی تلاش هم نمی‌کند تا این بار سبک‌تر شود. برداشتن‌اش از دوش تئاتری‌ها پیشکش! وقتی نماینده کمیسیون فرهنگی مجلس اعلام می‌کند که در قیاس با مشکلات جاری، مشکلات تئاتر و تئاتری‌ها در اولویت نیست، دیگر چه توقعی از وزیر ارشاد و مدیریت مرکز هنرهای نمایشی می‌شود داشت؟ آن‌وقت داستان به همین شکلی که هست رخ می‌نماید که ملاحظه می‌فرمایید. هیچ مسؤولی گردن نمی‌گیرد انسان‌هایی هم در عرصه فرهنگ و هنر هستند که فعالیت می‌کنند و نباید شهروند درجه ۳ و ۴ محسوب‌شان کرد. پیش از این نمایش «آگوست در اوسیج کانتی» را بر صحنه داشتم بی‌هیچ کمکی از طرف مسؤولی و با ۸۵ میلیون تومان ضرر کار را به آخر رساندم. یک نفر نگفت چه شد و چه بر سرت آمد؟ نه خودی نه غیر.... کسی نپرسید چه می‌کنی و از کجا می‌آوری تا از پس تعهداتی که به‌عنوان سرپرست خانواده بر عهده داری برآیی. باید آدم‌ها دائم عجز و لابه کنند و عزت‌نفس‌شان زیر پا بگذارند تا باورشان کنید؟ تنگناهای معیشت‌شان را فریاد بکشند؟ گناه کسانی که اهل فرهنگ و هنر هستند چیست؟ مگر ما ایرانی نیستیم؟ مگر تئاتر نباید شغل محسوب شود؟ آیا به اندازه کافی خار و خفیف‌مان نکرده‌اند؟ عمرمان را گذاشتیم، سلامت و جوانی‌مان را هزینه کردیم. ایستادیم و مثل خیلی‌ها به خارج از کشور نرفتیم و در سرزمین‌مان جوانان علاقه‌مند را زیر پر و بال گرفتیم و تربیت کرده و می‌کنیم، بی‌هیچ خسته نباشیدی.... هر چه گفتند کذب بود. هر وعده‌ای که شنیدیم دروغ بود. کافی است. اگر تئاتر را نمی‌خواهید اعلام کنید. به همه. به همه دنیا تا ما هم تکلیف‌مان را بدانیم.»

شهرستانی بعد از این‌که از او درباره تمهیدات مرکز هنرهای نمایشی برای بهبود وضعیت معیشتی هنرمندان تئاتر پرسیدیم این‌طور پاسخ داد: «از کدام تمهیدات حرف می‌زنید؟ مدعی هستم بیشترین لطمه را در دوران کرونا اینجانب خورده‌ام و این در حالی است که مدیران محترم(!) از ترس‌شان حتی به تماشای نمایش هم نیامدند. درحالی‌که هر روز مجموعه‌ای که در آن حضور داشتم (تماشاخانه مهرگان) با رعایت پروتکل‌های جاری کاملا ضدعفونی می‌شد. تنها مسؤولی که به دیدن کار آمد مدیریت محترم خانه‌تئاتر (دکتر گیل‌آبادی) بود و تا این لحظه هیچ حرکتی برای جبران حتی قسمتی از خسارات وارده به اینجانب نشد.»

شهرستانی در پاسخ به این سوال که «پیش‌بینی شما از حیات تئاتر و اقتصاد آن در شش ماهه دوم سال ۹۹ چیست» گفت: چه پاسخی می‌خواهید بشنوید. اوضاع گل و بلبل می‌شود؟ پیداست با موج دوم و سوم و اهمیت ندادن به پروتکل‌های جاری از سوی مسئولان و تناقض‌های بی‌شمار در حرف و عمل اوضاع وخیم‌تر خواهد شد و این در حالی‌ست که اینجانب در ادامه پروسه آموزشی‌ام که طی دو دهه داشته‌ام، قصد دارم در ۱۳ مهر ماه در تماشاخانه سنگلج نمایشِ «لبخند باشکوه آقای گیل» را به صحنه ببرم و طبق نمایش‌های قبلی‌ام سرنوشت این نمایش هم نامعلوم خواهد بود.

امیرحسین شفیعی، کارگردان تئاتر و مدیر تماشاخانه سرو در این خصوص گفت: «وضعیت هنرمندان مخصوصا هنرمندان تئاتر در شرایط کنونی بسیار پیچیده شده، به نوعی که بعضی از آنها برای تامین

شهرستانی: وقتی نماینده کمیسیون فرهنگی مجلس اعلام می‌کند که در قیاس با مشکلات جاری، مشکلات تئاتر و تئاتری‌ها در اولویت نیست دیگر چه توقعی از وزیر ارشاد و مدیریت مرکز هنرهای نمایشی می‌شود داشت؟

ضمایر [من]

تجلیل مجیدی از پیرمرد دلتنگ

«سوگ درخانه» ویدئوی پیرمرد زنجیرزن را ایده‌آل دانسته است

وقتی مجیدی را شناختیم بازیگر بود و در فیلم‌های سیاسی بازی می‌کرد اما خیلی زود در کارگردانی فیلم هم خودش را نشان داد، آنچنان که امروز کمتر کسی در وهله اول او را با بازی‌های خوبش به یاد می‌آورد. حتی مخاطب عام سینما هم مجید مجیدی را به عنوان کارگردان می‌شناسد؛ کارگردان فیلم‌هایی چون رنگ خدا، آواز گنجشک‌ها و محمد رسول‌ا....

کارگردان نام‌آشنای سینمای ایران این روزها یک رویداد را مدیریت می‌کند، رویدادی به نام «سوگ در خانه» که به داوری و انتشار ویدئوهایی درباره سوگواری مردم در محرم امسال که گرفتار کرونا هستیم، اختصاص دارد. ساخت فیلم‌های یک الی سه دقیقه‌ای با موضوع محرم در خانه محور اصلی این رویداد است و گویا آثار متعددی هم به دبیرخانه ارسال شده اما از میان آنها یک اثر به دل برگزارکنندگان رویداد نشسته است. از مهر خبر رسیده که رویداد سوگ در خانه به مدیریت مجیدی قصد دارد از سازنده ویدئوی زنجیرزنی تک‌نفره یک پیرمرد در خیابان با نوایی از محمدعلی کریم‌خانی تجلیل کند.

این ویدئوی معروف را خیلی‌ها دیده‌اند اما اگر از جمله کسانی هستید که هنوز به دستتان نرسیده، ماجرا از این قرار است که در ایام تاسوعا و عاشورای حسینی ویدئوی عزاداری و زنجیرزنی تک‌نفره یک پیرمرد با نوایی از محمدعلی کریم‌خانی مورد توجه کاربران فضای مجازی قرار گرفت و دست‌به‌دست شد؛ ویدئویی که در ایامی که هم‌صدایی و همدلی کمتری مشاهده می‌شود، مقبول همه گروه‌ها و طیف‌ها قرار گرفت. این ویدئو متعلق به مشهدی ابراهیم کیانی‌بروجنی، پدر یک مفقودالاثر است که در شب‌های محرم به‌دلیل شرایط کرونا دلتنگی‌های دل‌شکسته‌اش را با زنجیر بر شانه خسته‌اش فرود می‌آورد.

مجید مجیدی گفته: من ویدئوی این پدر دلتنگ را ایده‌آل این رویداد می‌دانم و نگرش این جشنواره را بر پایه چنین آثاری بنا نهاده‌ایم. مدیر رویداد سوگ در خانه این نوید را هم داده که یک سفر زیارتی مشهد مقدس به این پدر دلتنگ و یک سفر زیارتی مشهد مقدس نیز به سازنده این ویدئو از طرف رویداد سوگ در خانه تقدیم خواهد شد. افرادی که سازنده ویدئو را می‌شناسند با پل‌های ارتباطی رویداد سوگ در خانه یا شماره ۰۹۱۰۹۲۳۴۲۳۴ (پاسخگویی ساعت ۱۱ تا ۱۶) تماس بگیرند.

خواندنی

گمشدگی روایت وزیر معارف پهلوی اول

کتاب «گمشدگی» نوشته مصطفی جمشیدی شامل روایت داستانی نویسنده درباره زندگی و فعالیت‌های علی‌اصغر حکمت، وزیر معارف دوره پهلوی اول، منتشر شد. این کتاب در ۱۶۸ صفحه با شمارگان ۱۰۰۰ نسخه و قیمت ۲۰ هزار تومان در انتشارات «راه یار» منتشر شده و روایتی است از زندگی و فعالیت‌های علی‌اصغر حکمت، وزیر معارف دوره پهلوی اول که از بانیان و مؤثران واقعه کشف حجاب رضاخانی است.

عدد اول

یک «سوءتفاهم» تئاتری

قرار بود نیما ذاکر ۱۰ سال پیش نمایشنامه معروف سوءتفاهم نوشته آلبر کامو را روی صحنه ببرد، اما نبود سالن برای این‌گونه نمایشی و مشغله‌های اجرایی مانع شد، اما حالا خبر رسیده که ذاکر قرار است این نمایشنامه را از ۱۶ شهریور تا ۴ مهر ماه در خانه نمایش «دا» به صحنه ببرد. لیلا بروفه، شبنم صادق‌زاده، ملیکا گل‌محمدی، فرید گلریز، نیما ذاکر و بابک بینش از جمله بازیگران این نمایش هستند. / ایسنا

عدد دوم

کمک معاونت هنری به استان‌ها

معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سال جاری حدود ۱۲ میلیارد تومان از فعالیت‌های استانی حمایت می‌کند. حمید قبادی، مشاور اجرایی معاونت هنری در این باره گفته که امسال فعالیت‌های استانی براساس طرح‌های پیشنهادی ادارات کل تخصصی معاونت امور هنری و تصویب در شورای برنامه‌ریزی مورد حمایت‌ها معاونت هنری قرار می‌گیرند. این حمایت‌ها به هنرهای نمایشی، موسیقی، آموزش هنر و هنرستان‌های هنرهای زیبا، هنرهای تجسمی و مد و لباس اختصاص خواهد یافت. / جام‌جم دیلی

واقعه

آیا تاسیس دانشگاه تهران کار دکتر حسابی است؟

ادامه از صفحه ۹

بعد از این مکالمه، رفیق شفیقم که آزردگی مرا دید برای تسلی خاطر گفت: «من می‌توانم از اعلیحضرت (رضاخان) برایت وقت ملاقات بگیرم مشروط به این‌که وزیر معارف نفهمد که من این وساطت را انجام داده‌ام.» وقت ملاقات با رضاشاه تعیین شد. برای او طرح تاسیس دانشگاه تهران را شرح دادم و شاه پرسید «که چه شود؟» عرض کردم: «به‌جای آن‌که جوانان ما به فرنگ بروند در مملکت خودمان دکتر و مهندس آموزش دهیم.» رضاخان باز پرسید: «که چه شود؟» و عرض کردم: «این جاده‌ها و راه‌آهن را آلمانی‌ها می‌سازند. مهندسین خودمان آن را بسازند و...» شاه بسیار استقبال کرد و گفت بروید طرح‌تان را بنویسید به مجلس می‌گویم رای بدهد و من از همان شب شروع به نگارش طرح دانشگاه کردم.» در همین رابطه در کتاب «استاد عشق» که خاطرات دکتر حسابی را دربرمی‌گیرد از قول خود حسابی آمده است: «هیچ‌وقت یادم نمی‌رود، من فقط به‌خاطر این‌که بیش از این‌ها از اروپایی‌ها عقب نیفتیم و هرطور شده دانشگاهی درست کنیم، قبول کردم که علی‌رغم همه نگرانی‌ها به دیدن شاه بروم.» این روایت‌ها را شنیدید، بخش‌هایی از گفت‌وگوی ضیا موحد در همین رابطه را نیز بخوانید. ضیا موحد، استاد فلسفه و منطق، چندسال پیش در یك گفت‌وگو بعد از این‌که مصاحبه‌کننده می‌گوید: «ایرج حسابی می‌گوید دانشگاه تهران را نیز دکتر حسابی پس از متقاعد کردن رضاشاه تاسیس کرده است.» در پاسخ می‌گوید: «کذب محض است. تاریخ دانشگاه تهران کاملا روشن است. دکتر حسابی اصلا آن‌موقع کاره‌ای نبوده که بخواهد دانشگاه تهران را تاسیس کند. تاریخ دانشگاه تهران که معلوم است. شما هر چیزی که از پسر دکتر حسابی درباره پدرش می‌شنوید، اصل را بر عدم صحت حرف او بگذارید مگر این‌که خلافش ثابت شود.»

سینمای جهان [راش]

قهرمان سابق اکشن سینما، مهمان جدید تلویزیون

جاسوس بازی تازه آرنولد شوارتزنگر

کیکاووس زیاری

سینمای جهان

بعد از حضور چند بازیگر مشهور سینما در مجموعه‌های تلویزیونی، حالا نوبت به آرنولد شوارتزنگر رسیده تا بخت خودش را در قاب کوچك امتحان کند. قهرمان اکشن معروف دهه ۸۰ میلادی که زمانی گران‌ترین ستاره هالیوود به حساب می‌آمد، در مجموعه اکشن جاسوسی تازه واحد تلویزیونی شرکت فیلمسازی اسکای دنس بازی می‌کند. اولین حضور تلویزیونی آرنولد در شرایطی است که او قبل از این بارها اعلام کرده بود هیچ‌وقت نقشی در مجموعه‌های تلویزیونی به‌عهده نخواهد گرفت، اما ظاهرا او تغییر عقیده داده و این واقعیت تلخ را قبول کرده که این روزها در هالیوود کسی حاضر نیست نقش اصلی یك فیلم پرخرج را به بازیگری سن و سال‌دار بدهد.

البته منتقدان به این نکته اشاره می‌کنند که قاب کوچك قبل از این چند بار میزبان برنامه‌های ورزشی بوده که آرنولد هم به‌عنوان یك ورزشکار در آنها حضور داشته است.

خالق اکشن جاسوسی تلویزیونی آرنولد، نیك سانتورا است. او همان برنامه‌ساز و تهیه‌کننده موفقی است که در کارنامه‌اش مجموعه‌ای چون «عقرب» را دارد. سانتورا گفته نام کار تازه‌اش را به‌زودی اعلام می‌کند. با این وجود، این تهیه‌کننده تاکید می‌کند همکاری مشترکش با آرنولد، این بازیگر را به دوران حضور در اکشن کمدی و ماجراجویانه «دروغ‌های حقیقی» برمی‌گرداند.

به گفته سانتورا، داستان فیلم جنبه بین‌المللی دارد و از مکان‌های مختلفی در اروپا و آسیا برای تعریف این داستان استفاده خواهد کرد. در راس این داستان، پدری قرار دارد که برای ماموریت‌های مهم خود ناچار به سفر به نقاط مختلف دنیاست. او دختر جوانی دارد که همیشه مزاحم اوست و نمی‌گذارد ماموریت‌هایش را درست انجام دهد.